

Ένα διήγημα - τεκμήριο της μεταναστευτικής εμπειρίας από την Ελένη Ρέτση:

«ΧΑΡΥ ΑΠ ΓΚΕΡΛΣ»

ΜΕΡΟΣ Α'

Στου Λάζαρου το μπακάλικο μπαίνει μια γυναίκα σπρώχνοντας βιαστικά ένα τρόλεϊ προς τα ράφια του Ελληνικού σούπερ μάρκετ, σταματά στο ένα μετά το άλλο και με γρήγορες κινήσεις το γέμισε τρόφιμα.

Και σαν φτάνει στο CASH ο καταστηματάρχης την ερωτάει, θα τα πάρεις μαζί σου κυρά Ευτέρπη ή τα θέλεις DELIVERY στο σπίτι σου σήμερα ή μήπως να στα στείλω την επόμενη;

Η κυρά-Ευτέρπη εκνευρισμένη απάντησε. Βεβαίως, και να τα στείλετε σήμερα κυρ-Λάζαρε, γιατί βάρη δεν κουβαλάω γιατί έχω σ' ετούτο το κάντρου κουραστεί και παντού πονάω.

Καλά, κυρ-Ευτέρπη, θα τα στείλω με τον υπάλληλο σήμερα στο σπίτι σου, αφήστε τη διεύθυνση και το τηλέφωνό σου και θα σε χρεώσω 5 σελίνια αν συμφωνείς, διαφορετικά...

Εντάξει κύριε Λάζαρε τι ψυχή έχουν τα πέντε σελίνια σήμερα; Αχ! Πώς καταντάμε σε ετούτη εδώ τη χώρα που πάτησα το χώμα της και έπιασα δουλειά σε ένα ελληνικό εστιατόριο μαγειρίσσο και σερβιτόρα και δούλεψα σαν σκύλα!

Έτσι κάναμε όλοι, κυρά-Ευτέρπη, το δύσκολο εκείνο καιρό, εσύ ήσουςα τυχερή που δούλεψες με Έλληνες, ΑΜ, εγώ που δούλεψα με Αγγλοσάξονες και αντί ΝΟ έλεγα ΓΕΣ επανειλημμένα.

Και εγώ δούλεψα με ξένους κυρ-Λάζαρε, εργάτρια σε φάμπρικες, καθαρίστρια σε σχολείων και ραφεία, και σε φάρμες στο Μιλτζουρα.

Ο σύζυγός μου εργάστηκε βάρδιες και υπερωρίες, πολλές φορές και εγώ και τα παιδιά μας πλήρωναν αμαρτίες, και κοιμόντουσαν νηστικά μπροστά στην τηλεόραση.

Μάνα δεν χόρταιναν, πατέρα δεν έβλεπαν, τη μια δουλειά αφήναμε, την άλλη ευθύς αρχίζαμε, χαράματα φεύγαμε νύχτα επιστρέφαμε.

Και εμείς με τα μαγαζιά το ίδιο κάναμε, από τις τέσσερις τα ξημερώματα πηγαίναμε στις μαρκέτες για φρέσκα ψάρια και λαχανικά, όλη την ημέρα ορθοστασία να σερβίρουμε.

Εγώ ήρθα κυρ Λάζαρε ήρθα με τη ΔΕΜΕ για δυο μόνο χρόνια και τώρα ζω τριάντα δυο. Η μάνα μου, μου έλεγε «φύγε δεν έχει εδώ ψωμί ούτε προίκα να σε παντρέψω, εκεί θα κανείς προκοπή».

Τα ίδια μου έλεγε και η γριά μου όχι για το δικό μου καλό αλλά για να στέλνω λεφτά να καλοπαντρέψει τις αδελφές μου στην Ελλάδα που οι γαμπροί θέλανε προίκες, και για εμένα

ότι μέλει γενέσθαι.

Δεν κατηγορώ τις δόλιες μπτέρες μας κυρ Λάζαρε, γιατί το θηλυκό ήταν απλήρωτο γραμμάτιο για την πολυμελή οικογένεια που εκείνο τον καιρό αδυνατούσε οικονομικά, και η μεταναστευση διέξοδο μεταπολεμικά.

Μα οι παραδόσεις προϋπήρχαν κυρά-Ευτέρπη δεν τους έβγαλε και εφάρμοσε η Ελλάδα μετά τους δυο παγκοσμίους πολέμους, το σύστημα της προίκας των κοριτσιών ήταν πατροπαράδοτο σαν να μη άξιζαν οι ίδιες, και αλλοίμονο στον πατέρα και τον αδελφό ή αδελφούς που είχαν αδελφές.

Εγώ κυρ Λάζαρε ήμουν μοναχοκόρη χαϊδεμένη και καλομαθημένη, και βρέθηκα εδώ μοναχή και η ξένη γη ταλάντευε το νέο μου κορμί και μάρανε το πρόσωπο και έσβησε το χαμόγελο ξένη μέσα σε ξένους!

Και έπεσα στα δεκαοχτώ στο εργοστάσιο TOM-PAPER φρούτων στη γραμμή τα κρινένια χέρια μου διάλεγαν φρούτα και κονσερβοποιούσαν.

Ξέρω, ξέρω, κυρά-Ευτέρπη, έχω εργαστεί και εγώ σε γραμμή σε πολλά εργοστάσια σαν επέστρεφα από τις μαρκέτες άφηνα την κυρά στο μαγαζί και εργαζόμουν σε φάμπρικες στις κορδέλες σε ζέστη και κρύο.

Θυμάσαι λοιπόν τη βοή των μηχανών δεν είναι κυρ Λάζαρε; Στη μια βούιζε η μηχανή στην άλλη η επιστάτρια με το οκτώωρο τροπάριο «ΧΑΡΥ ΑΠ ΓΚΕΡΛΣ» και την σταματούσε η σειρήνα του εργοστασίου.

Και βγάλαμε τις πλαστικές χοντρές ποδιές και τα πλαστικά γάντια που παρόλο το χοντρό πλαστικό τα χέρια μας σάπιζαν στα κρύα νερά και τα πόδια μας μάργωναν στα τσιμέντα και στην υγρασία και πρήζονταν.

Τα θυμάμαι, πώς δεν τα θυμάμαι κυρά-Ευτέρπη μου, ξεχνιούνται τέτοιες λαμπρές μέρες από τη ζωή των πρώων ανθρώπων της γης της απαγγελίας που την έχτισαν την πλούτισαν οικονομικά πολιτιστικά και κοινωνικά;

Αλήθεια, κυρ-Λάζαρε δεν ξεχνιούνται που πηγαίναμε τα παιδιά μας στα διάφορα Ιδρύματα και όταν τα παίρναμε τρέχαμε να μαγειρέψουμε να φάμε να πλύνουμε τα πιάτα να γεμίσουμε τα κατσαρόλια ή τα σάντουιτς.

Όχι, δεν ξεχνιούνται, κυρά Ευτέρπη, θυμάμαι τη γυναίκα μου που εκτός όλα αυτά που είπες έλεγε: Αα, ξέχασα τις παραμάνες, α, τα μπουκάλια με τα μπιμπερά, α, τις πούδρες, α, τις πάνες α, τα φαγητά του παιδιού κλπ.

Έτσι ήταν, σαν τρεχαντήρια τρέχαμε τυραννισμένες μάνες, νοικιάζαμε μια κάμαρα και με ωράρια χρησιμοποιούσαμε τις κουζίνες, τα

πλυσταριά, τις ομπρέλες που απλώναμε τα ρούχα με ενοικιαστές μας ή τα αφεντικά μας.

Και κάναμε προτάσεις στους σπιτο - νοικοκύρηδες ένα μήνα νωρίτερα για να μας δώσουν την άδεια να δεχτούμε δυο συγγενείς ή φίλους μας στο σαλόνι, να μπαινοβγαίνει η σπιτονοικοκυρά και να παρακολουθεί.

Έτσι συμπεριφέρονταν όλες, η δικιά μας κυρά Κλειώ κρυφοκοίταζε από την πόρτα να δει πόσο νερό χρησιμοποιούσαμε στην μπανιέρα να κάνουμε μπάνιο και μας υποχρέωνε να κάναμε μαζί με τη γυναίκα μου.

Άσε που μπαινόβγαίνε στην κουζίνα, κοίταζε και χαμήλωνε τη φλόγα του γκαζιού στη μαγειρική των γυναικών ενοικιαστών της και οι ίδιες νόμιζαν πως έβραζαν τα φαγητά τους στις θερμοκρασίες που οι ίδιες ρύθμιζαν.

Τραγικές εμπειρίες και διηγώντας τα να κλαίμε κυρά Ευτέρπη. Τουλάχιστο αποχτήσαμε υλικά αγαθά, ακίνητες περιουσίες, επενδύσεις στην Ελλάδα και που σπουδάσαμε παντρέψαμε τα παιδιά και κοιτάμε τα εγγόνια μας.

Γι' αυτό δεν τις ξεχνάμε ακόμα κι αν το θέλουμε κύριε Λάζαρε γιατί οι πόνοι των αρθρικών στα κορμιά μας δεν μας αφήνουν, απόδειξη είναι που σου είπα πως δεν μπορώ να φορτωθώ τα ψώνια για το σπίτι μου.

Έχεις δίκιο κυρά-Ευτέρπη όλα μπροστά μου έρχονται ετούτη την στιγμή που ξύνουμε τις πληγές μας στις ψυχές και στα φθαρμένα σακατεμένα κουφάρια μας, πικρές αναμνήσεις που ο χρόνος τις πολλαπλασιάζει.

Θυμάμαι...σαν αρρώσταιναν τα παιδιά μέναμε άγρυπνοι όλη την νυχτιά, την μια ήταν το δικό μου, την άλλη των συγκατοίκων, την άλλη της σπιτονοικοκυράς, την άλλη οι νεαροί του επάνω πατώματος θορυβούσαν.

Που επέστρεφαν πιωμένοι και κεφάτοι τραγουδώντας με παρέες για καφέδες, τα μεσάνυχτα, τρώμαζαν τα παιδιά και κλαίγανε και τα ξημερώματα πέφτανε για ύπνο, και σαν άκουγαν κλάμα παιδιού χτυπούσαν το πάτωμα με παπούτσι.

Και άντε την επόμενη να πηγαίνουμε στις δουλειές μας στα εργοστάσια στις γραμμές στα φρούτα, στις κονσέρβες, στις σοκολάτες στα μπισκότα να ακούμε ολημερίς ΧΑΡΥ ΑΠ ΓΚΕΡΛΣ από τις Αυστραλέζες επιστάτισσες.